

Pokyny pro zadávajícího učitele

Cílem tohoto dokumentu je poskytnout zadávajícímu učiteli návrh základních informací, které by měly být žákům před zahájením testování sděleny s ohledem na vytvoření shodných podmínek pro všechny testované žáky. Doporučujeme, aby sdělení žákům zahrnovalo vše, co je v dalším textu označeno jako informace pro žáky, a nic zásadně jiného navíc. Příslušný text samozřejmě není třeba předčítat doslovně – je nepochybné, že zkušený učitel by zvládl provést žáky testováním i bez podobného návodu. Dokument však zadávajícímu učiteli nabízí osnovu, které se může držet. Pokud budou mít žáci dotaz vybočující z uvedených instrukcí, učitel by měl odpovědět dle svého nejlepšího uvážení takovým způsobem, aby žáci nezískali potenciální výhodu. Pokud žáci ve škole řeší více testů, vystačí s podrobnou instrukcí pouze před prvním z testů – u dalších je možné odkázat se na to, že vše bude obdobné jako u prvního testu.

Základní obecné informace

Délka testu. Délka každého testu je **70 minut**, k testům je připojen **žakovský dotazník**, který se spustí automaticky po konci testu. Před zahájením řešení úloh musí být žáci seznámeni s obecnými instrukcemi, obdržet přístupové údaje k testu (přihlašovací kód a heslo) a zadat je pro přihlášení do aplikace (zhruba 5 minut). Na provedení každého testu proto postačují **dvě vyučovací hodiny**.

(Pokud se škola rozhodne těsně před prvním ostrým testem nechat žáky projít si cvičný test (tutoriál – viz dále), který demonstruje technickou podobu úloh a trvá žákům zpravidla maximálně 10 minut, testování jednoho předmětu se již do dvou vyučovacích hodin nevejde; realizace tohoto cvičného testu však není rozhodně nezbytná (navíc nemusí být spojena v jednom bloku s řešením ostrých testů).)

S velkou pravděpodobností přinejmenším někteří žáci budou s řešením úloh hotoví dříve, než vyprší celkový vyhrazený čas – škola musí rozhodnout, jak se mají takoví žáci zachovat (zda mají zůstat na svých místech, nebo zda mohou opustit učebnu). Různé řešení v různých třídách a školách nepovažujeme za narušení regulérnosti testování.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Žáci, u nichž škola při registraci vyznačila SVP, řeší test s méně úlohami (kromě testu dovedností pro 5. ročník) a stejným vyhrazeným časem – testování žáků se SVP tedy nevyžaduje žádné organizační úpravy na straně školy. Škola ale může v závislosti na rozsahu SVP u některých žáků rozhodnout například o pomoci asistenta (pokud s ním žák běžně ve výuce pracuje) – pak je ke zvážení, zda žáci s asistentem nemají test řešit v samostatné místnosti, aby svojí komunikací nerušili ostatní žáky.

Pomůcky. K řešení testu žáci obecně nic nepotřebují, může jim ale být užitečná tužka a papír na poznámky a výpočty (zejména pro řešení úloh z matematiky). Pro zachování regulérnosti testování je vhodné, aby papíry, na které si žáci dělali poznámky, zůstaly po ukončení testování v učebně a žáci je neodnášeli (na konci testování je sesbírání zadávající učitel). Stejně tak je ovšem v zájmu rovného přístupu ke všem testovaným žákům to, aby každý žák měl možnost papír a tužku použít – zadávající učitel by měl

proto vyzvat žáky, aby si papír a tužku přichystali, chtěli-li je použít, případně papíry pro žáky přichystat.

Poslechové úryvky. Žádná z úloh v tomto testování na rozdíl o dřívějších testování neobsahuje poslechový úryvek, tedy není třeba řešit reprodukci zvuku, ani připravovat pro žáky sluchátka.

Připojení k internetu. Pokud škola pro testování používá webovou aplikaci, je trvalé připojení každého z počítačů nezbytné pro zahájení, průběh i odeslání výsledků testu. Při přerušení internetového připojení je test ukončen a není jej možné znovu spustit (na základě požadavku prostřednictvím InspIS HELPDESK může technická podpora nedokončený test resetovat a žák jej může řešit znovu). Pokud škola využívá instalovanou testovací aplikaci nebo aplikaci pro mobilní zařízení, jsou testy v testové dávkě staženy na lokální disk každého počítače a přerušení internetového připojení není pro testování zásadní komplikací (v případě nepřipojení k internetu v okamžiku ukončení testu je ovšem potřeba dodatečně výsledek testu odeslat).

Opuštění učebny. Pokud v průběhu testování bude některý žák nucen opustit učebnu (použití WC, nevolnost apod.), může mu to zadávající učitel umožnit při dodržení interních pravidel školy a za podmínky, že žák neodejde z učebny s poznámkovými papíry ani s mobilním telefonem či jiným komunikačním prostředkem. Žádoucí není odchod více žáků současně. Pokud by například z důvodů nevolnosti nemohl žák test dokončit a škola mu chtěla dát možnost znovu řešit celý test, je možné, aby žák řešil test podruhé. Škola v takovém případě musí požádat technickou podporu přes InspIS HELPDESK o vymazání původních výsledků z neúplného testu.

Vyloučení z testování. Pokud by se některý žák choval během testování tak, že by vyrušováním narušoval práci ostatních žáků, případně se choval způsobem zpochybňujícím regulérnost testování, může jej zadávající učitel vyloučit z testování (a rozhodnout, jestli má zůstat přítomen v učebně, nebo učebnu opustit). Takový žák musí absolvovat test znovu – škola musí požádat přes InspIS HELPDESK o vymazání původních výsledků z neúplného testu.

Tutoriál. V systému InspIS SET je k dispozici krátký cvičný test označený jako Tutoriál. Ten obsahuje univerzální ukázky všech typů úloh, které se vyskytují v testech, spolu s instrukcemi, jak v jednotlivých typech úloh zaznamenávat odpovědi. Průměrně počítačově zdatný žák nebude mít se způsobem výběru či záznamu odpovědi v úlohách jakékoli problémy i bez absolvování cvičného Tutoriálu, na druhou stranu jeho absolvování může žákům pomoci snížit případnou nervozitu či obavu z práce v neznámém testovacím prostředí. Tutoriál je možné spouštět opakovaně a v libovolném termínu (odděleně od ostrého testování i například bezprostředně před ním). Byť je Tutoriál označen předmětem Ostatní a 5. ročníkem, je univerzální pro všechny ročníky a předměty. Z nabízených tutoriálů je v tomto testování správný tutoriál s názvem **Tutoriál 2021**; ostatní tutoriály nemusejí zejména na mobilních zařízeních a počítačích se starším operačním systémem plně fungovat.

Přístupové údaje pro žáky. Aby žák mohl řešit test, musí po spuštění testovací aplikace zadat přístupové údaje (dva šestipísmenné řetězce – přístupový kód identifikuje test pro konkrétního žáka, heslo slouží k rozšifrování testu). Přístupové údaje pro testy (pro všechny žáky) budou zveřejněny od 0.01 prvního dne testování v systému InspIS SET, konkrétně v kroku 8 průvodce certifikovaným testováním. Sada hesel bude platná po celou dobu vyhrazenou pro testování jednotlivých předmětů a ročníků.

Doporučujeme **přístupové údaje vytisknout a rozstříhat** (tiskový výstup je na to připraven) na lístky určené jednotlivým žákům a ty pak žákům rozdat – žáci budou moci při zadávání přístupový kód i heslo opisovat z lístku (menší riziko chybného zadání). Stejně přístupové údaje použijí žáci nebo jejich zákonní zástupci pro vyhledání podrobných výsledků v systému. Ty budou ve finální podobě dostupné až po ukončení a vyhodnocení celého testování – výsledky zobrazované během doby vyhrazené pro testování se budou s načítáním průběžně docházejících výsledků ze škol měnit (svůj vlastní výsledek si ale žák může zobrazit od druhého dne po testování).

Pomoc žákům. Během testování je možné odpovídat jen technické dotazy žáků (např. dotazy ke způsobu záznamu odpovědi, k funkčnosti testovací aplikace apod.), nikoli dotazy k obsahu jednotlivých úloh. Není na závadu (může to být z tohoto pohledu dokonce drobnou výhodou), když na testování dohlíží zadávající učitel s jinou aprobací, než která odpovídá zaměření testu. Zadávající učitelé se mohou během řešení testu žáky vystřídat.

Chybějící žáci. Žáci chybějící ve škole v den určený pro testování školou, musejí test řešit po návratu do školy (nejpozději 3. 6.). Počet žáků zapojených do testování by měl souhlasit se zahajovacím výkazem ze září 2021.

Orientační průběh testování

Text psaný kurzívou je možným zněním instrukcí zadávajícího učitele žákům, proto je zvolena forma přímé řeči. Není ale samozřejmě nutné číst text doslovně – cílem je informovat žáky v popsaném duchu a rozsahu.

příchod do učebny

Zadávající učitel má lístky s přístupovými údaji pro žáky. Žáci si sedají k zapnutým počítačům se spuštěnou testovou aplikací (ze zkušenosti je to rychlejší/bezpečnější než nechat hledat a pouštět testovou aplikaci samotné žáky).

obecná informace žákům (cíl a průběh testování)

Cílem tohoto testování je získat informaci o tom, kolik toho umíte z téma a oblastí zastoupených v testu. Výsledky budou užitečné pro školu, pro ministerstvo školství i pro vás. Aby výsledek byl věrohodný, je třeba k testování přistoupit odpovědně, test řešit poctivě, soustředěně a odpovědi zbytečně nehádat. Řada úloh pro vás bude snadná, jiné třeba obtížnější, cílem je ale zjistit, co umíte, a nikoli, jak úspěšně jste tipovali.

K řešení úloh nebudete potřebovat nic zvláštního. Můžete si dělat poznámky na papír. Nic dalšího na lavici být nesmí.

Žáci si z lavice uklidí vše vyjma papíru a psacích potřeb.

tutoriál (pokud škola rozhodne o zařazení před ostrý test) – nepovinné

Odkaz na spuštění tutoriálového testu je jak ve webové aplikaci, tak v instalované aplikaci na úvodní straně.

Nejprve si v krátkém cvičném testu můžete vyzkoušet, jaké typy úloh vás čekají. Klikněte na tlačítko „Tutoriál“ a zkuste si sami projít cvičný test – nejspíš vám na něj bude stačit 10 minut. Když vám nebude něco jasné, zeptejte se (lépe teď než při ostrém testování).

Žáci kliknou na tlačítko „Tutoriál“, test si následně projdou. Po jeho ukončení čekají na další instrukce. Délka spuštění tutoriálu je omezena na 30 minut, je ale možné jej kdykoli předčasně ukončit a nečekat na vypršení celé doby (žákům zpravidla stačí pro průchod tutoriálem 5–10 minut). Pokud žák bude řešit více než jeden test, rozhodně stačí, když si tutoriál vyzkouší pouze před prvním z nich.

instrukce k ostrému testu

Až dostanete přístupové údaje k ostrému testu a zahájíte práci, mějte na paměti, že:

- *na test je dostatek času – 70 minut, není třeba být nervózní a spěchat, stihnete se věnovat všem úlohám i zkontrolovat si na konci svá řešení;*
- *testem se můžete pohybovat tam i zpět, vracet se k vynechaným úlohám, měnit vybrané odpovědi atd.;*
- *za každou správnou odpověď body získáváte, za chybnou odpověď se nic neodečítá; neznáte-li správnou odpověď, nehádejte, ale nechte otázku bez odpovědi;*

- *dávejte pozor na to, kdy máte vybrat jednu správnou odpověď (označení kroužku), a kdy označit více správných odpovědí (označení čtverečkem);*
- *úlohy mohou vycházet z textu, grafu nebo obrázku zobrazeného před otázkou – vždy se ujistěte, že jej vidíte celý, případně si jej zobrazte posuvníkem na pravém okraji obrazovky, pomoci vám mohou i oranžovo-bílé šipky při pravém okraji obrazovky (jakmile se objeví, znamená to, že pod nebo nad okrajem obrazovky je část úlohy);*
- *jakmile kliknete na tlačítko „Ukončit test“ a potvrdíte, nebudete se již moci k řešení úloh vrátit – nezapomínejte se jím proto dříve, než budete mít všechny úlohy vyřešené a zkontrolované (test nelze spustit podruhé);*
- *pět minut před koncem vás upozorním, že zbývá posledních 5 minut času;*
- *pokud byste někdo měl v průběhu řešení testu nějaký obecný problém (např. nefungující počítač, nevolnost nebo jinou potíž), nevykřikujte, ale zvednutím ruky mě přivolejte;*
- *zadávající učitel žákům sdělí, jak se mají zachovat, až ukončí test (zda mají zůstat na místě, nebo v tichosti opustit učebnu dle rozhodnutí školy);*
- *neztraťte lístek s přihlašovacími údaji – pomocí nich se dostanete na internetovou stránku se zobrazením vašich výsledků, adresa stránky s přístupem k výsledkům je uvedena na lístku s přístupovými údaji;*
- *následuje prostor pro případné dotazy;*
- *Prvním krokem bude zadání dvou přístupových údajů pro spuštění testu – oba údaje dostane každý z vás na samostatném lístku. Po jejich zadání a kontrole budete moci zahájit řešení úloh – od té doby už budete pracovat tiše a samostatně. Přístupové údaje můžete zadat malými nebo velkými písmeny, je to jedno. Pokud by vám přístupové údaje odmítly otevřít test, ohlaste se zvednutím ruky.*

Následuje rozdání lístků s přístupovými údaji. Žáci zadávají dvojici přístupových údajů. Pokud by to někomu trvalo nepřiměřeně dlouho, může mu zadávající učitel pomoci.

Řešení úloh a ukončení testu

Žáci zahájí práci. Zadávající učitel dohlíží na regulérnost chování žáků – v případě problémů přiměřeně zakročí. **Pět minut před vypršením času vyhrazeného na řešení úloh testu zadávající učitel upozorní žáky, že zbývá posledních 5 minut času.**

Po uplynutí 70 minut se test sám ukončí (případně jej může před vypršením této doby ukončit žák kliknutím na tlačítko „Ukončit test“, nebo kliknutím na tlačítko „Další“ na stránce poslední úlohy).

Dotazník žáka. Po ukončení testu se automaticky spustí dotazník žáka, v němž žák odpoví na několik otázek k různým tématům – např. k tomu, jak vnímá svoje možnosti ke zlepšení, jaké prvky výuky si vybavuje apod. Některé otázky jsou určeny pro konstrukci koeficientu sociálněekonomického statusu žáků školy – nesouvisejí s testovaným předmětem, ale jsou důležité. Pokud by se nad nimi žáci pozastavovali, bylo by vhodné jim důležitost zdůraznit a vyzvat je, aby co nejpresněji odpověděli.

Po ukončení dotazníku se žákům zobrazí průměrná úspěšnost v testu – ta je orientační, protože nezohledňuje například kontrolu a přehodnocení částečně otevřených odpovědí v některých úlohách.

Zadávající učitel kontroluje, že žáci neodnášejí z učebny papíry s poznámkami k řešení úloh, a že na stole nezapomněli lístky s přístupovými údaji.

výsledky

První stručné vyhodnocení testu (podíl správných odpovědí) se žákům zobrazí ihned po ukončení testu. Další, podrobnější výsledky žáci najdou na stránce <https://set.csicr.cz/vysledky> – pro přístup použijí stejné přístupové údaje jako k testu. Až do ukončení výběrového zjišťování je třeba brát zobrazené výsledky jako předběžné – mohou se drobně měnit například z důvodu přehodnocení správnosti zadaných částečně otevřených odpovědí, které mohly být původně automaticky označeny za chybné (zpětné uznávání některých překlepů apod.). Konečné výsledky budou na stejné adrese dostupné 7 dní po ukončení testování.

Vážená paní učitelko, vážený pane učiteli, Česká školní inspekce Vám velmi děkuje za spolupráci a korektní součinnost.

V Praze dne 2. 5. 2022